

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/755/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

54/2014. (II. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) I. r. panaszos és II. r. panaszos¹ 2013. október 28-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. február 26-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az I. r. panaszos maga és gyermeke, a II. r. panaszos képviselőjében 2013. október 28-án elektronikus panaszbejelentőn terjesztette elő a panaszbeadványát, majd azt 2013. november 18-án postai úton is megerősítette, illetve kiegészítette.

I.

1) Az I. r. panaszos panaszbeadványában előadta, hogy 2013. október 18-án arról értesítették a gyermeke iskolájából, hogy a gyermek édesapja megjelent az iskolában a feleségével és három rendőrrel, és követelte a gyermek kiadását. A Fővárosi Törvényszék 2013. szeptember 26. napján kézbesített ítélete az apának ítélte a közös gyermekük felügyeleti jogát. Az ítélet végrehajtását az apa nem kérte, arra vonatkozóan végrehajtási eljárás nem volt folyamatban.

Az I. r. panaszos tudomása szerint a Budapest kerületi Gyámhatóság felkérte a gyermeke iskoláját, hogy a végrehajtási törvény értelmében a gyermek kiadására ne biztosítsanak lehetőséget az iskolában, mivel annak törvényi feltételei nem állnak fenn. (Végrehajtási törvény szerint csak az anya/gyermek lakásán, a gyámhatóság és bírósági végrehajtó jelenlétében lehet végrehajtani a gyermek átadását.) Ennek ellenére a gyermek apja, V. Á.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

2013. október 18-án rendőri segítséget kért és kapott a BRFK kerületi Rendőrkapitányságtól ahhoz, hogy az iskolában a gyermeket magához vegye. Az iskola által készített jelentés és a tanárok személyes beszámolója alapján az apa kényszerrel, erőszakkal, fenyegetéssel és bántalmazás alkalmazásával hurcolta el 11 éves gyermeket az iskolából. A testnevelés óráról erőszakkal kirángatta egy szál tornanadrágban és pólóban, majd kényszerítette, hogy vele menjen. A gyerek tiltakozott, megpróbált ellenállni, és a tanárok is igyekeztek megakadályozni a brutális erőszakot, ezért a panaszost és a gyámhivatalt is értesítették, illetve kérték a rendőröket, hogy avatkozzanak be, mivel egy apa sem bántalmazhatja a gyermekét.

A tanárok fényképfelvételeket készítettek, illetve tanúvallomásukkal támasztják alá a 20 percig tartó dulakodást, amelyből nyilvánvalóan a 185 cm magas és 110 kg súlyú V. Á. került ki „győztesen”.

Az iskola jelentette az esetet a gyámhatóság és a Klebersberg Intézményfenntartó Központ felé is, illetve a panaszos kérte a kiskorú veszélyeztetésének kivizsgálását az illetékes hatóságoknál is.

A panaszos kérte, hogy az ügyet abból a szempontból is vizsgálja ki a Testület, hogy jogában áll-e a rendőrségnek egy nem végrehajtható polgári ítélet önhatalmú – magánszemély által történő – végrehajtásánál segédkezni, mivel a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 37. § (1) bekezdése a rendőri intézkedés előfeltételeként rögzíti a „végrehajthatóságot”.

A panaszos kérte annak a vizsgálatát is, hogy a Szolgálati Szabályzat 10. § (1) bekezdés e) pontja értelmében mi lett volna a helyszínen tartózkodó rendőrök elődleges feladata: a kiskorú testi épségének megóvása vagy egy jogerős, de nem végrehajtható ítélet betartatása.

Mindezek alapján kérte a Testület eljárását.

2) A panaszos 2013. november 18-án kelt beadványában a korábbi előadását az alábbiakkal egészítette ki.

Arról számolt be, hogy tudomása szerint a három rendőr az iskola vezetésével sem azonosító számot, sem nevet nem közölt, illetve nem mutattak be semmilyen, az intézkedésük alapjául szolgáló iratot.

Az I. r. panaszos úgy véli: V. Á. egy, a Fővárosi Törvényszék által hozott és 2013. október 26-án kézbesített ítélet végrehajtását kezdte meg önhatalmúlag a fenti nevelési intézményben, amelyhez a három szolgálatban lévő rendőr nyújtott segítséget. A Fővárosi Törvényszék ítélete jogerős volt, de nem végrehajtható. A bírósági végrehajtás szabályairól szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) 174. §-ában foglaltak szerint a bíróság végzéssel határoz a végrehajtás módjáról, így a d) pont szerint: „[a] rendőrség közreműködésével kényszerítheti ki a meghatározott cselekményt.” A gyermek kiadására vonatkozó végrehajtási szabályozás még ennél is szigorúbb eljárást ír elő a jogerős bírói ítélet végrehajtására. A fenti törvény 180. §(3) bekezdése kimondja: „[a] végrehajtó a végrehajtható okiratot, valamint a végrehajtás alapjául szolgáló bírósági határozat másolatát a gyámhatóság részére is kézbesíti azzal a felhívással, hogy a kötelezett önkéntes teljesítésének előmozdítása érdekében folytasson le helyszíni eljárást, tájékoztassa a kötelezettet az önkéntes teljesítés elmaradásának

következményeiről, a gyermek rendőrségi átadásban való részvétele megelőzésének fontosságáról és eljárásának eredményét a végrehajtható okirat kézbesítésétől számított 15 napon belül közölje a végrehajtóval”

A fentiekből kitűnik, hogy a törvényalkotó milyen fontosságot tulajdonított annak, hogy ne pusztán a rendőrség részvételével történjen meg a gyermek átadása. Megállapítható továbbá, hogy a végrehajtnak van joga rendőri segítséget kérni, nem pedig az ítélet jogosultjának abból a célból, hogy önhatalmúlag végrehajtsa egy ítéletet, amelynek végrehajthatóságát nem mondták ki végzésben.

Ehhez képest, a Budapest II. kerületi Rendőrkapitányság elrendelte a közreműködést az apa végrehajtási cselekményében, amely nem csak önhatalmú volt (bíróági végrehajtást nem kért és nem rendeltek el), de kényszerítést alkalmazva, erőszakkal hajtotta végre az ítéletet.

A Megyei Fellebbviteli Főügyészség azt írta, hogy a 01020/21222/2023.id számú jelentés nem tartalmaz arra vonatkozóan adatot, hogy V. Á. bántalmazta volna a fiát, csupán azt rögzíti, hogy V. Á. a fiát felemelve távozott az iskolából, amit a pedagógusok megpróbáltak az útját elállva megakadályozni. Nyilvánvaló, hogy egy csaknem 12 éves, 40 kg súlyt meghaladó fiút nem kell „felemelve” kivinni az épületből, csak akkor, ha erre nem önként kerül sor. Az a kijelentés, mely szerint „a pedagógusok megpróbáltak, az útját elállva megakadályozni”, a panaszos szerint szintén magáért beszél. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ 2. számú körzete dokumentálta az esetet és jelentésben rögzítette, hogy gyermekem milyen módon próbált segítséget kérni tanáraitól és az ott tartózkodó rendőröktől, hogy a kényszerítés ne valósuljon meg.

Az Rtv. 11. § (1) bekezdése szerint „a rendőr köteles a szolgálati beosztásban meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni.” Ugyanezen törvény 15. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A rendőrség nyilvánvalóan intézkedést fogantatosított, mivel közlésük szerint a helyszínt biztosították az apa cselekményéhez. A rendőri jelentést nem bocsátották a panaszos rendelkezésére, annak ellenére, hogy a gyermeke ellen elkövetett veszélyeztetés, kényszerítés és a gyermeki jogok megsértése miatt az I. r. panaszos eljárást kezdeményezett a Budapest kerületi Ügyészségnél, ahol a nyomozást elrendelték és lefolytatásával a BRFK kerületi Rendőrkapitányságot bízták meg.

A panaszos véleménye szerint a magánszemély által történő végrehajtáshoz rendőri segítséget nem lehet igénybe venni. A Szolgálati Szabályzat 37.§ -a szabályozza a rendőrségi közreműködést végrehajtási eljárásban. Ennek alapján egyértelmű, hogy a rendőr az állami és a helyi önkormányzati szervek által fogantatosított végrehajtási eljárásban vehet részt, végrehajthatja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszercselekményt. A panaszos szerint a rendőrségnek semmi keresnivalója nem volt egy iskolában, amely közintézmény, és részt venni egy magánszemély által önhatalmúlag lefolytatott végrehajtási eljárásban. Ezen túlmenően gyermeke a jelenlévő több mint húsz szemtanú együttes elmondása alapján több alkalommal kért segítséget a rendőröktől is, amit azok az Rtv. 24. § (1) bekezdése alapján nem hagyhattak volna figyelmen kívül.

A Megyei Főügyészség tájékoztatásából kitűnik, hogy a rendőri jelentés nem tartalmazza, hogy az édesapa bántalmazta volna a gyermeket, azonban rámutat, hogy „fiát felemelve távozott az épületből”. Ennek alapján hiába áll rendelkezésre csaknem az iskola teljes tanári kara, mint szemtanú, és hiába látta meglehetősen sok tanuló is a több mint húsz percen át zajló cselekményt, hiába volt a panaszos telefonvonalban és hallott minden elhangzott szót és hiába volt ugyanezen telefon másik végén a Gyermekjóléti Központ családgondozója, aki szintén fültanúja volt a történeteknek, a bántalmazást nem fogja tudni bizonyítani, mivel szemben áll egy rendőri jelentésben foglaltakkal.

Az I. r. panaszos álláspontja szerint:

- a rendőrségnek nem volt jogosultsága részt venni egy magánszemély által lefolytatott ún. „végrehajtási eljárásban” úgy, hogy erre semmilyen hivatalos szerv nem kérte fel,
- a rendőrségnek kötelessége lett volna a gyermek kényszerítését megakadályozni és amiatt intézkedni az apával szemben,
- a rendőrségnek kötelessége lett volna megadni a szükséges segítséget a gyermeknek az apa fellépésével szemben.

A panaszos előadta még, hogy a gyermekvédelmi szervek, így a Gyámhatóság és az Országos Gyermekjogi Képviselő is eljárást folytatott az ügyben, és javaslatot tettek a gyermek azonnali kiemelésére az apától, tekintettel arra a módra, ahogyan az ítéletet „végrehajtotta”. A gyermekvédelmi szervek álláspontja szerint az apa megvalósította a kiskorú veszélyeztetését.

A panaszos arra vonatkozóan kéri a Testület állásfoglalását, hogy jogszerű volt-e a rendőrség jelenléte az iskolában, a rendőrség részt vehet-e egy magánszemély által kezdeményezett végrehajtási eljárásban, ahol jogerős, de nem végrehajtható ítélet az alapja az intézkedésnek. Köteles lett volna-e a rendőrség intézkedni az apával szemben egyrészt a kényszerítés miatt, másrészt amiért eltávolította az intézményből a gyereket, úgy, hogy annak igazgatója erre nem adott felhatalmazást, mi több, tiltakozását fejezte ki ellene (figyelemmel a köznevelésről szóló tv. rendelkezéseire is).

A panaszos csatolta a Fővárosi Törvényszék [...] sz. – 2013. szeptember 5-én kelt – ítéletét, amely a 2002. augusztus 22. napján született gyermeknek a Pesti Központi Kerületi Bíróság [...] számú határozatán alapuló elhelyezését megváltoztatja, a gyermeket a felperesnél helyezi el, és kötelezi az alperest, hogy a gyermeket 3 napon belül – személyes ingóságaival és irataival együtt – adja ki a felperesnek.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Dr. S. E. r. őrnagy 2014. január 2-án kelt átiratában előadta: a kifogásolt intézkedés oka az volt, hogy V. Á. a BRFK Központi Ügyeletére bejelentést tett arról, hogy a gyermekét bírósági végzés alapján magával akarja vinni, de az iskola igazgatója ebben megakadályozza. A bejelentő azt is elmondta, hogy tart az édesanya élettársától, attól, hogy verekedés alakul ki, ezért kért rendőrt a helyszínre. A bejelentést rögzítő J. S. K. r. alezr. a bejelentést beavatkozásra okot adónak minősítette (ld. [...] számú küldési leírás).

A helyszínen kizárólag az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja szerinti igazoltatásra került sor, V. Á. I. bejelentővel, I. M. G. E.-vel, az intézmény igazgatójával és K. I. tantestületi taggal szemben. A panaszos fiával szemben rendőri intézkedés nem történt, vele az intézkedő rendőrök nem is beszéltek, ennek megfelelően semmiféle tájékoztatást sem kapott az intézkedő rendőröktől. Az édesapa és a gyermek beszélgetésénél sem a rendőrök, sem a tantestületi tagok nem voltak jelen. Mind az édesapának, mind a tantestület tagjainak olyan tartalmú tájékoztatást adtak a helyszínen jelen lévő rendőrök, hogy további rendőri intézkedésnek egyik fél érdekében sincs helye.

Az igazoltatásokat követően az intézkedő rendőrök meghallgatták a bejelentőt, majd tájékoztatták, hogy a gyermek iskolából történő elvitele, illetve a helyszínen bemutatott (a Fővárosi Törvényszék [...] .sz.) végzésében² foglaltak végrehajtásában rendőri közreműködést nem áll módjukban biztosítani. Ezt követően heves szóváltás alakult ki az édesapa, illetve az intézmény igazgatója és 5-6 civil között (véltetően szintén a tantestület tagjai voltak), ami miatt az intézkedő rendőrök a helyszínen maradtak. Az édesapa ezen idő alatt észrevette gyermekét a folyosón, és vele beszélgetni kezdett. A gyerek a beszélgetés után sírva tért vissza apjával, és szemmel láthatóan nem kívánta vele elhagyni az intézményt. Ekkor V. Á. I. a fiát felemelve, a jelzett tantestületi tagok és az intézkedő rendőrök szeme láttára hagyta el az intézményt. Tehát megfelel a valóságnak, hogy a gyermek nem akart édesapjával menni, az a gyermeket testi erővel vitte ki az intézményből. Dulakodás azonban nem történt, az édesapa kb. 20 percig gyözködte szóban a gyermeket, hogy az menjen vele. Miután ez láthatóan részleges eredménnyel járt csak, a gyermeket felemelve távozott. A tantestület igazoltatott tagjai rendőri intézkedést nem kértek, azonban a jelen lévő 5-6 nem igazoltatott civil a rendőri jelentés alapján a „rendőri hivatásra nézve megvető megjegyzéseket tett”.

A rendőri intézkedés 2013. október 18-án 11 óra 25 perckor kezdődött és néhány perc múlva az igazoltatások befejezésével fejeződött be. Az intézkedő G. G. G. r. törm. szóbeli elmondása alapján további kb. 30 percig tartózkodtak a helyszínen. A helyszínen jelen lévő rendőrök hárman voltak, ebből két fő átmeneti egy fő pedig bevetési egyenruhát viselt. Mindhárom egyenruhás rendőr jól láthatósági átvetőt és ékítményeket (rendfokozati jelzések, rendőr jelvény, névkitűző) viselt.

A helyszínen jelen lévő rendőrök kizárólag a hivatkozott bírósági végzést látták, sem az intézkedést megelőzően, sem annak során, sem a bíróság, sem a gyámhatóság megkeresésére nem került sor.

A helyszínen jelen lévő rendőrök az édesanyával sem vették fel a kapcsolatot, így neki sem adtak semmiféle tájékoztatást. A hivatkozott rendőri jelentés alapján az intézmény igazgatója a történetekről értesítette az édesanyát telefonon.

A hivatkozott rendőri jelentés alapján a tantestület egyik, nem igazoltatott tagja digitális kamerával rögzítette a történeteket. Az intézkedő rendőrök részéről ilyen adatrögzítés nem történt.

2) G. G. G. r. törm. 2013. október 18-án kelt jelentésében előadta, hogy 2013. október 18-án 6 órától 18 óráig KMB szolgálatot látott el a III.-IX. kmb. körzetleírás alapján P. Á. r. törm.-rel, illetve P. K. pr. örm.-rel Budapest kerületének területén.

---

² Valójában /32. számú ítélet, nem végzés.

A szolgálat teljesítése során 11 óra 5 perckor Rózsadomb központ azt az utasítást adta, hogy menjenek a Budapest II. kerületben található Pitypang utcai Általános Iskolához, mivel onnan V. Á. tett bejelentést, hogy a fenti cím alatt lévő iskolában tartózkodik a gyermeke, akivel szemben a Fővárosi Törvényszék kizárólagos felügyeleti jogot határozott meg részére. Az iskolából magához kívánja venni gyermekét, azonban ebben az iskola igazgatója megakadályozza.

A rendőr járőr a helyszínre 11 óra 25 perckor érkezett, ahol a bejelentő, V. Á. fogadta, aki kérésre elmondta, hogy 2013. szeptember 5-én a Fővárosi Törvényszék [...] sz. ítéletben gyermeke, V. M. kizárólagos gyámjának³ jelölte ki, a gyermek teljes felügyeleti jogát neki ítélte és volt feleségét kötelezte, hogy 3 napon belül közös gyermeküket részére – személyes ingóságaival és irataival együtt – adja ki. Volt felesége, a panaszos a bíróság ítéletét megszegve nem adta át gyermeküket, ezért őt az iskolából kívánja magához. V. Á. közölte, hogy felesége ellen a [...] ügyszámon a bírósági ítélet megszegése és gyermek át nem adása miatt a rendőrségen feljelentést tett.

A helyszínen a bejelentő átadta a rendőröknek az említett ítélet másolatát. A bejelentő elmondta továbbá, hogy fia az édesanyjához erősen kötődik, valószínűleg nem lesz hajlandó vele távozni az oktatási intézményből, illetve ezt az iskola igazgatója is meg akarja akadályozni, arra hivatkozva, hogy a gyermeket az intézménybe az adott napon az édesanyja hozta, ezért más szülőnek nem adja ki.

A bíróság ítéletét megtekintve és a szülő személyazonosságának hitelt érdemlő megállapítását követően a r. törm. tájékoztatta a bejelentőt, hogy a gyermek iskolából történő kivitelében, illetve részére történő átadásában rendőri közreműködést biztosítani nem áll módjukban.

A fentieket követően a bejelentővel együtt felvette a r. törm. a kapcsolatot az oktatási intézmény igazgatójával, I. M. G. E.-vel, aki közölte, hogy V. M. édesapját sosem látta még, nem találkoztak. Elmondta, hogy az esettel kapcsolatban kapott már tájékoztatást az édesapától, azonban az iskola jogi tanácsadója, illetve a gyámhivatali állásfoglalás alapján az oktatási intézmény nem „átadási hely”, ezért a gyermeket csak az édesanyjának adják át az oktatás végeztével. Elmondta továbbá, hogy a gyermeket bírósági végrehajtó, illetve a gyámhivatal képviselőjének a jelenlétében lehet csak az édesapának átadni, ezért nem hajlandó a szülővel elengedni a fiát.

Ezután a bejelentő és az igazgató emelt hangon vitatkozni kezdtek saját álláspontjukat hangoztatva, majd a bejelentő kérte, hogy vigyék a fia osztályához. A vita során a tanári szobában megjelent a tantestületből több tanárnő, akik bekapcsolódtak a vitába, és közölték, hogy nem kísérik a gyermekhez az édesapát. Hozzátették, hogy ők törvényesen járnak el, amikor az iskola jogi tanácsadójának javaslatára nem adják át a gyermeket a szülőnek, továbbá közölték, hogy az édesanyát értesítették, aki hamarosan megérkezik az intézménybe.

Ekkor a bejelentő a tanári szobából az iskola folyosójára ment, ahol meglátta gyermekét, akivel félrevonulva beszélgetni kezdett. A r. törm. nem volt jelen a beszélgetésénél.

Az édesapával történő beszélgetést követően a gyermek sírva tért vissza és szemmel láthatóan nem kívánt apjával távozni az intézményből. A bejelentő azonban a fiát felemelve elindult a

---

³ Helyesen: a gyermeket az apánál helyezte el, és kizárólagos szülői felügyeleti jogot telepített az apa oldalán a másodfokú bíróság.

kijárat felé, melyet az igazgató, illetve több tantestületi tag elállt, így próbálták távozásukat megakadályozni, miközben egyikük digitális kamerával rögzítette a történeteket.

A r. törm. megjegyzi, hogy a felvételt készítő tanárnőt nem tudta intézkedés alá vonni, mivel a helyszínt elhagyta a vele szemben történő intézkedés megkezdése előtt.

Az édesapa a kijáratot elálló tanárok közül egy személyt kezével félrelökött, hogy távozni tudjon az intézményből, majd a gyermekével együtt az utcára ment, és az ott parkoló gépjárművébe ülve fiával együtt távozott.

Ezt követően K. I., akit a bejelentő félrelökött, az ajtóban közölte, hogy sérülést nem szenvedett, mentőt nem kér a helyszínre. A r. törm. megadta részére a szükséges felvilágosítást, amelyet megértett és tudomásul vett.

A r. törm. megjegyzi még, hogy a tantestület több tagja a rendőri hivatásra nézve megvető megjegyzéseket tett, illetve azt hangoztatták, hogy a rendőrség „gyermekrablás bűncselekményében” vett részt.

A r. törm. a helyszínen maradt igazgató részére az esettel kapcsolatban szükséges felvilágosítást megadta, amelyet utóbbi tudomásul vett.

3) A [...] számú küldési leírás rögzíti, hogy a V. Á. 2013. október 18-án 10 óra 13 perckor tett bejelentést a Budapesti Rendőr-főkapitányság ügyeletére. Előadta, hogy a gyermeke egy kerületi iskolában tartózkodik. Az elmúlt években a gyermek felügyeleti jogát az édesanya gyakorolta, azonban a bíróság ezt megváltoztatta és a gyermeket a bejelentőnél helyezte el. Jelen pillanatban az édesapa a helyszínen tartózkodik és a gyermekét el kívánja vinni az iskolából, azonban az igazgató nem kívánja átadni részére a gyereket és az édesanyját már telefonon értesítette az esetről. Az édesanyjának azonban egy agresszív élettársa van, aki ellen a bejelentő elmondása szerint már eljárást folytat a rendőrség garázdaság bűncselekménye miatt. A leírás szerint a bejelentő úgy nyilatkozott: tart attól, hogy verekedés alakul ki, azonban érvényt kíván szerezni a bírósági határozatban foglaltaknak, nem kíván az iskola elől távozni és mindenképpen a tanítási idő alatt akarja elköltöztetni a gyermekét.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben a következő megállapításokra jutott.

A panaszosok által előadott sérelmek kapcsán a Testületnek mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Rtv. rendelkezései értelmében a beadványt az arra jogosult terjesztette-e elő.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. A (3) bekezdés értelmében az (1) bekezdésben meghatározott esetekben

a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat.

A konkrét esetben a I. r. panaszos a rendőrök azon mulasztását kifogásolta, hogy nem intézkedtek a II. r. panaszost bántalmazó édesapjával szemben, illetve, hogy a rendőrök nem akadályozták meg, sőt asszisztáltak abban, hogy a II. r. panaszost önkényesen magához vegye, noha nem volt végrehajtási eljárás folyamatban.

Az I. r. panaszos saját nevében előterjesztett kifogásait a Testület az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésében rögzített rendelkezés alapján vizsgálhatónak minősítette, a II. r. panaszost érintő sérelmekkel összefüggésben pedig a I. r. panaszos eljárási jogosultságát az alábbiak szerint vizsgálta meg.

A Testület rendelkezésére bocsátott iratokból megállapítható, hogy az II. r. panaszos 2002. augusztus 22-én született, tehát a sérelmezett események idején még nem töltötte be a tizennyolcadik életévét.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 12. §-a szerint kiskorú az, aki a tizennyolcadik életévét még nem töltötte be, kivéve, ha házasságot kötött. A 12/A. § (1) bekezdése szerint korlátozottan cselekvőképes az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét már betöltötte és nem cselekvőképtelen. A 12/B. § (1) bekezdése szerint cselekvőképtelen az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét nem töltötte be.

A hivatkozott rendelkezéseket jelen ügyre vetítve megállapítható, hogy a II. r. panaszos a sérelmezett események idején cselekvőképtelennek minősült, így helyette a törvényes képviselője jogosult panaszt előterjeszteni.

A panaszbeadványhoz csatolt [...] számú ítélet szerint a gyermeket a Fővárosi Törvényszék az édesapjánál helyezte el.

A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (továbbiakban: Csjt.) 72. § (2) bekezdése szerint: ha a házasság felbontása vagy a gyermek elhelyezése iránti perben a gyermeket a szülők megegyezése vagy a bíróság döntése alapján valamelyik szülőnél elhelyézték, a felügyeletet ez a szülő gyakorolja, kivéve, ha a szülők kérelmére a bíróság a gyermekelhelyezéssel egyidejűleg közös szülői felügyeletet rendelt el, illetve a szülőknek a közös szülői felügyeletre vonatkozó egyezségét jóváhagyta. [A 71.§ (2) bekezdése értelmében: a szülői felügyelet a kiskorú gyermek gondozásának, nevelésének, vagyona kezelésének, valamint törvényes képviselőjének jogát és kötelességét, továbbá a gyámnevezésnek és a gyámságból való kizárásnak jogát foglalja magában.]

Tehát a fentiek alapján a panasz előterjesztésére a II. r. panaszos képviselőjében az édesapa, V. Á. lett volna jogosult. Ugyanakkor az édesapa és a II. r. panaszos között nyilvánvaló érdekellentét áll fenn a kifogásolt rendőri intézkedések elleni panasszal összefüggésben, ezért az eljárási probléma feloldásához a Testület az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) a gyakorlatát hívta segítségül. A Bíróság *Scozzari and Giunta v. Italy-ügyben* elvi éllel jegyezte meg (138.§): az a személy, aki a nemzeti jog alapján nem rendelkezik felhatalmazással más személy képviselőjére, adott feltételek fennállása esetén a Bíróság előtt ezen személy nevében eljárhat. Példának okáért kiskorúaknak is biztosított a lehetőség, hogy a Bírósághoz forduljanak, különösen olyan esetben, ha a képviselőtüket az

édesanyjuk látja el, aki összeütközésbe került a hatóságokkal és bírálja a döntéseiket, valamint az eljárásukat azon az alapon, hogy nincsenek összhangban az Egyezményből fakadó jogokkal, illetve nem tartják tiszteletben az Egyezményből fakadó jogokat. Egyetértve a Bizottsággal (ebben az ügyben az Európai Emberi Jogi Bizottság kezdeményezte a Bíróság eljárását) a Bíróság úgy véli: olyan esetben, amikor érdekellentét áll fenn a kiskorú szülője és a hatóság által a kiskorú képviselőre kijelölt személy között, fennáll annak a veszélye, hogy bizonyos kérdések nem kerülnek a Bíróság elé, így a kiskorú meg lenne fosztva az Egyezményben biztosított jogai hatékony védelmétől. Ebből fakadóan – ahogyan arra a Bizottság is utal – *még akkor is, ha az édesanyját megfosztották szülői jogaitól – különösen, ha ez az egyik olyan eleme a jogvitának, amely miatt a Bírósághoz fordult –, anyai voltából fakadóan kellő felhatalmazással bír ahhoz, hogy a Bírósághoz forduljon a gyermek érdekében, valamint közös érdekeik védelmében.*

Minderre tekintettel a Testület úgy foglalt állást, hogy az I. r. panaszos, mint a II. r. panaszos édesanyja jogosult a panaszos érdekeinek védelmében a Testülethez fordulni jogorvoslatért, ezért vizsgálta, hogy a rendőrök terhelte-e intézkedési kötelezettség az esettel kapcsolatban, illetve annak megfelelően eleget tettek-e.

Ugyanakkor nem vizsgálta a Testület a panaszbeadvány azon részét, ahol az I. r. panaszos azt kifogásolta, hogy a rendőrök nem tartották be a szolgálati fellépés szabályait az iskola személyzetével szembeni, illetve, hogy nem mutattak be számukra az intézkedésük alapjául szolgáló iratot. Ezen kifogások vonatkozásában ugyanis az érintett iskolai dolgozók lettek volna jogosultak panaszt előterjeszteni, emiatt a Testület e körben a hatáskörének hiányát állapította meg.

IV.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát és a VI. cikkben foglalt magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panasz alapján elsősorban a rendőrség intézkedési kötelezettségét vizsgálata.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A hivatkozott jogszabályhelyek értelmében – a konkrét eset kapcsán – a Testületnek egyrészt vizsgálnia kellett azt, hogy a bejelentő előadása, illetve a rendőrség tudomására jutott további információk alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta, továbbá azt is, hogy az intézkedő rendőrök megtettek-e mindent, amire az eljárásukra irányadó normák őket felhatalmazták és kötelezték annak érdekében, hogy a bejelentő sérelmeit orvosolják.

a) E körben a Testület anélkül, hogy a Csjt. és a Vht. vonatkozó szabályainak részletes elemzésébe bocsátkozna, szükségesnek tartja az alábbiak rögzítését a gyermekelhelyezés és ennek végrehajtása kapcsán.

A Csjt. 72/A. §-a rögzíti, hogy a gyermek elhelyezéséről a szülők döntenek. A szülők megegyezésének hiányában a bíróság a gyermeket annál a szülőnél helyezi el, akinél a kedvezőbb testi, értelmi és erkölcsi fejlődése biztosított. Ha a szülőnél történő elhelyezés a gyermek érdekét veszélyezteti, a bíróság a gyermeket másnál is elhelyezheti, feltéve, hogy ez a személy a nála történő elhelyezést maga is kéri.

A gyermek elhelyezésének megváltoztatását abban az esetben lehet kérni, ha azok a körülmények, amelyekre a bíróság a döntését alapította, utóbb lényegesen megváltoztak, és ennek következtében az elhelyezés megváltoztatása a gyermek érdekében áll. A gyermek elhelyezése, valamint az elhelyezés megváltoztatása iránt a szülő, a gyámhatóság és az ügyész indíthat pert. Ha a gyermek elhelyezése érdekében azonnali intézkedésre van szükség, a bíróság soron kívül, ideiglenes intézkedéssel határoz.

A Vht. 1. §-a rögzíti, hogy a bíróságok és a jogvitát eldöntő más szervek határozatait, továbbá egyes okiratokon alapuló követeléseket bírósági végrehajtás útján, a Vht. szerint kell végrehajtani.

A bírósági végrehajtást (a továbbiakban: végrehajtás) végrehajtható okirat kiállításával kell elrendelni. (10. §) Az első fokon eljáró bíróság végrehajtási lapot állít ki a bíróság polgári ügyben hozott marasztaló határozata alapján. [15.§ (1) bekezdés a) pont]

A Vht. a meghatározott cselekmény végrehajtása körében rendezi a gyermekátadás végrehajtási szabályait:

„172. § (1) Ha a végrehajtás meghatározott cselekmény elvégzésére vagy meghatározott magatartásra, tűrésre, abbahagyásra (a továbbiakban: meghatározott cselekményre) irányul, a bíróság a végrehajtható okiratban az adóst, illetőleg a kötelezettet (e fejezetben a továbbiakban: kötelezett) - megfelelő határidő kitűzésével - felhívja az önkéntes teljesítésre.

(2) A végrehajtható okiratot a végrehajtó a feleknek postán kézbesíti.

(3) A végrehajtó a végrehajtható okiratot azzal a felhívással küldi meg a végrehajtást kérőnek, hogy az önkéntes teljesítésre kitűzött határidő eltelte után a teljesítést vagy elmaradását közölje a végrehajtóval.

173. § (1) Ha a végrehajtást kérő közlése szerint a kötelezett a meghatározott cselekményt önként nem teljesítette, a végrehajtó ezt - szükség esetén - a helyszínen ellenőrzi.

(2) A teljesítés elmaradása esetén a végrehajtó a végrehajtást kérő közlését és a helyszíni ellenőrzésről készült jegyzőkönyvet haladéktalanul beterjeszti a végrehajtást foganatosító bírósághoz.

174. § A bíróság végzéssel határoz a végrehajtás módjáról, így:

- a) a kötelezettet a meghatározott cselekmény pénzegyenértékének megfizetésére kötelezheti,
- b) feljogosíthatja a végrehajtást kérőt, hogy a meghatározott cselekményt a kötelezett költségére és veszélyére elvégezze, vagy mással elvégeztesse; egyúttal a kötelezettet az előreláthatólag felmerülő költség előlegezésére kötelezheti,
- c) a kötelezettel szemben 500 000 Ft-ig terjedő pénzbírságot szabhat ki,
- d) a rendőrség közreműködésével kényszerítheti ki a meghatározott cselekményt.

180. § (1) A gyermek átadására és elhelyezésére vonatkozó bírósági határozat (a bíróság által jóváhagyott egyezség) végrehajtása során a 172-177. §-ban foglalt rendelkezéseket e §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A bíróság a végrehajtható okiratban - megfelelő határidő tűzésével - felhívja a kötelezettet az önkéntes teljesítésre és az önkéntes teljesítés elmaradása esetére elrendeli a gyermek rendőrség közreműködésével történő átadását. A bíróság a végrehajtható okirattal együtt a végrehajtás alapjául szolgáló bírósági határozat másolatát is megküldi a végrehajtónak.

(3) A végrehajtó a végrehajtható okiratot, valamint a végrehajtás alapjául szolgáló bírósági határozat másolatát a gyámhatóság részére is kézbesíti azzal a felhívással, hogy a kötelezett önkéntes teljesítésének előmozdítása érdekében folytasson le helyszíni eljárást, tájékoztassa a kötelezettet az önkéntes teljesítés elmaradásának következményeiről, a gyermek rendőrségi átadásban való részvétele megelőzésének fontosságáról, és eljárásának eredményét a végrehajtható okirat kézbesítésétől számított 15 napon belül közölje a végrehajtóval.

(4) Ha a teljesítés elmaradt, a végrehajtó a helyszíni eljárásra időpontot tűz, és erről értesíti a végrehajtást kérőt, a 180/A. § (1) bekezdése szerinti meghatalmazottat, a gyámhatóságot és a rendőrséget. Ha az eljárás eredménytelen, a végrehajtó a következő helyszíni eljárásra kitűzött időpontról rövid úton küld értesítést az előzőekben felsoroltaknak.

(5) A végrehajtó a kötelezett tartózkodási helyén - ha a gyermek nem tartózkodik ott, a gyermek tartózkodási helyén - a gyámhatóság és a rendőrség közreműködésével foganatosítja az átadást. A 180. § és a 180/A. § alkalmazása szempontjából lakó- és tartózkodási hely a polgárok személyi és lakcím adatait tartalmazó nyilvántartásba bejelentett lakóhely és tartózkodási hely, továbbá a be nem jelentett, akár életvitelszerű, akár ideiglenes vagy alkalmoszerű tartózkodásra szolgáló hely.

180/A. § (1) A gyermeket a végrehajtást kérőnek, távollétében a Pp. 67. § (1) bekezdés a) és c) pontja szerinti, a gyámhatóság által jóváhagyott meghatalmazottjának (a továbbiakban: meghatalmazott) vagy a gyámhatóságnak kell átadni. A meghatalmazottnak és a gyámhatóságnak haladéktalanul intézkednie kell a gyermek végrehajtást kérőnek történő átadása iránt.

(2) A kötelezett a gyermek átadásakor köteles tájékoztatást adni az átvevő személynek a gyermek egészségi állapotáról, és egyéb olyan körülmény fennállásáról, amelynek nem ismerete a gyermek életét, testi épségét veszélyeztetheti.

(3) A kötelezett az eljárás késleltetése nélkül köteles a gyermek személyes iratait, a gyermek által használt tárgyakat, a szükséges ruházati cikkeket, a rendszeres tanulmányok folytatásához nélkülözhetetlen eszközöket, a gyermek betegsége vagy testi fogyatékosága miatt szükséges gyógyszereket, gyógyászati és technikai segédeszközöket az átvevő személynek átadni. Egyéb tárgyak átadása - ha az késleltetheti a gyermek átadását - külön eljárás keretében teljesíthető.

(4) A végrehajtó az eljárása kezdetén tájékoztatja a kötelezettet a (2) és (3) bekezdésben foglalt kötelezettségéről.

(5) A végrehajtó indítványára a rendőrség az 5. § (3) bekezdése szerint eltávolíthatja a kötelezettet és más személyeket - a végrehajtást akadályozó magatartásuk miatt - a gyermek átadásának helyszínéről. A rendőrség intézkedésének igénybevételére a végrehajtó előzetesen figyelmezteti az érintetteket, ennek tényét - amely tartalmazza indokolt esetben a rendbíróság kiszabására teendő indítványra történő figyelmeztetést is - jegyzőkönyvben rögzíti.

(6) Ha a kötelezett vagy a kiadni rendelt gyermek a bejelentett lakó- vagy tartózkodási helyén, továbbá a hatóságok által ismert címen nem lelhető fel, felkutatására a végrehajtó személykörözést - és ha annak szükségessége felmerül - nemzetközi körözést rendel el.

(7) Ha a személykörözés végrehajtása során a rendőrség a gyermeket előállítja, erről haladéktalanul - rövid úton is - értesíti a végrehajtót, a gyermeket pedig - a végrehajtó egyidejű értesítése mellett - a legközelebbi, ideiglenes hatályú elhelyezés biztosítására is kijelölt gyermekotthonban helyezi el. Az elhelyezésig biztosítani kell az előállítás időpontjában a gyermekkel együtt tartózkodó hozzátartozó számára - kivéve, ha a gyermeket vagy az eljárás sikerességét veszélyezteti -, hogy a gyermekkel együtt legyen, részére a szükséges ellátást biztosítsa.”

b) A Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 208. § (1) bekezdése szerint a *kiskorú veszélyeztetésének büntettét* követi el az, a kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy – ideértve a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt is, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él –, aki e feladatából eredő kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti.

A Btk. 211. §-a szerint a *kiskorú elhelyezésének megváltoztatása vétséget* követi el az, aki végrehajtható hatósági határozat alapján elhelyezett kiskorút attól, akinél a hatóság elhelyezte, annak beleegyezése nélkül, az elhelyezés tartós megváltoztatása céljából elvisz, illetve a kiskorút rejtve vagy titokban tartja. Aki a fentiekben meghatározott bűncselekmény elkövetése során az elvitelkor erőszakot, illetve az élet vagy a testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetést alkalmaz, büntett miatt büntetendő.

A Btk. 194. §-a rendezi a *személyi szabadság megsértése bűncselekményi* tényállását, eszerint:

„(1) Aki mást személyi szabadságától megfoszt, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a személyi szabadság megsértését

- a) tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére,
- b) aljas indokból vagy célból,
- c) a sértett sanyargatásával,
- d) védekezésre képtelen személy sérelmére,
- e) fegyveresen,
- f) felfegyverkezve,
- g) jelentős érdeksérelmet okozva vagy
- h) hivatalos eljárás színlelésével

követik el.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett bűncselekmény a (2) bekezdés b) vagy c) pontja szerint is minősül.”

A Btk. 195. §-a szerint *kényszerítés büntetést* követi el az, aki mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, és ezzel jelentős érdeksérelemet okoz, ha más bűncselekmény nem valósul meg.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

c) A rendőri jelentések és a panaszosi előadás abban megegyezik, hogy a bejelentő rendőri segítséget kért ahhoz, hogy gyermekét el tudja vinni az iskolából, mivel az iskola dolgozói ebben megpróbálják megakadályozni.

A bejelentés tartalma a Testület álláspontja szerint felvetette annak a gyanúját, hogy valaki a kiskorú gyermek sérelemére jogellenes cselekményt követ el (amely lehetett kiskorú veszélyeztetése, gyermek elhelyezésének megváltoztatása, személyi szabadság megsértése, kényszerítés), így szükséges volt annak az ellenőrzése, hogy ki és milyen jogcímen, milyen módon kívánja a gyermeket az iskolából elvinni, tehát a bejelentésben ismertetett esemény nyilvánvalóan olyanak volt tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentések tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

d) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési és a segítségnyújtási kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáférhető felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

i) A panaszosi előadás szerint a II. r. panaszos édesapja erőszakkal, fenyegetéssel és bántalmazás alkalmazásával hurcolta el a gyereket, anélkül, hogy a bírósági ítélet végrehajtására eljárást kezdeményezett volna. A panaszos előadása szerint a rendőrök nem avatkoztak be a II. r. panaszos bántalmazásának megakadályozása érdekében és eljárásukkal az édesapa jogszerűtlen eljárását segítették.

A rendőri jelentések szerint a helyszínen a bejelentő, vagyis a gyermek édesapja átadta a rendőröknek a Fővárosi Törvényszék 50.Pf.640.736/2011/32.sz. ítéletét, ami a gyermeket

2013. szeptember 5-én az édesapánál helyezte el, a gyermek teljes felügyeleti jogát neki ítélte és volt feleségét kötelezte, hogy 3 napon belül közös gyermeküket részére adja ki. A volt feleség, azaz a panaszos a bíróság ítélete ellenére nem adta át gyermeküket, ezért aznap az iskolából kívánta magához venni az apa jogerősen neki ítélt fiát. A bejelentő elmondta továbbá, hogy fia édesanyjához erősen kötődik, valószínűleg nem lesz hajlandó vele távozni az oktatási intézményből, illetve ezt az iskola igazgatónöje is meg akarja akadályozni, arra hivatkozva, hogy a gyermeket az intézménybe aznap az édesanyja vitte, ezért más szülőnek nem adja ki.

A bíróság ítéletét megtekintve és a szülő személyazonosságának hitelt érdemlő megállapítását követően a r. törm. tájékoztatta a bejelentőt, hogy a gyermek iskolából történő kihozásában, illetve részére történő átadásában rendőri közreműködést biztosítani nem áll módjukban. Ezt követően a r. törm. felvette a kapcsolatot az oktatási intézmény igazgatójával, aki közölte, hogy a gyermek édesapját sosem látta még, nem találkoztak. Elmondta, hogy az esettel kapcsolatban kapott már tájékoztatást az édesapától, azonban az iskola jogi tanácsadója, illetve a gyámhivatali állásfoglalás alapján az oktatási intézmény nem „átadási hely”, ezért a gyermeket csak az édesanyjának adják át az oktatás végeztével. Elmondta továbbá, hogy a gyermeket bírósági végrehajtó, illetve a gyámhivatal munkatársának jelenlétében lehet csak az édesapának átadni. Időközben megjelent a folyóson a II. r. panaszos, akihez odament az édesapja. Az édesapával történő beszélgetést követően a gyermek sírva tért vissza és szemmel láthatóan nem kívánt apjával távozni az intézményből. Ezt követően a bejelentő a fiát felemelve elindult a kijárat felé, távozásukat az igazgatónő, illetve több tantestületi tag a kijárat elállásával próbálta megakadályozni. Az édesapa a kijáratot elálló tanárok közül egy személyt a kezével félrelökött, hogy távozni tudjon az intézményből, majd a gyermekével együtt az utcára ment, és az ott parkoló gépjárművébe ülve fiával együtt távozott a helyszínről.

A Testület álláspontja szerint a rendőrök rendelkezésére álló információk alapján a helyszínen több felmerülő kérdés sem volt egyértelműen megválaszolható.

A hiányos dokumentáció és az elhangzott előadások alapján nem lehetett megállapítani, hogy az I. r. panaszos azon eljárása, hogy azidáig nem adta át a gyermeket, jogszerű volt-e vagy sem. Hiszen a rendőröknek csak egy 2013. szeptember 5-én kelt másodfokú ítélet állt rendelkezésükre, ami teljesítési határidőként három napot írt elő. Azonban az ítéletből nem derült ki, hogy azt az I. r. panaszos egyáltalán kézhez kapta-e, illetve, hogy ha igen, mikor történt meg a kézbesítés, a polgári eljárásokban ugyanis a teljesítési határidők a kézbesítéshez kötődnek, tehát az átvétel vagy a nem kereste jelzésű visszakézbesítés napjától számított 3 napon belül kellett az I. r. panaszosnak önkéntesen átadni a gyermeket. [A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 228. § (1) bekezdése szerint: „Az a határozat, amely fellebbezéssel nem támadható meg, kihirdetésével (218. §) emelkedik jogerőre; azok a határidők azonban, amelyeket a határozat jogerőre emelkedésétől kell számítani, a határozatnak a fellebbezés történt közlésétől (219. §) kezdődnek.”]

A felek előadása egyáltalán nem terjedt ki olyan körülményre, ami azt valószínűsítette volna, hogy az édesapa az elmaradt átadás miatt végrehajtási eljárást kezdeményezett volna, erről maga sem számolt be, illetve végrehajtási okiratot sem mutatott be.

Tehát a helyszínen csupán annyi derült ki biztosan, hogy a felek között zajló vitában van egy jogerős másodfokú határozat, azonban az nem volt megállapítható meg, hogy a teljesítési határidő az I. r. panaszos vonatkozásában egyáltalán már megindult-e, másrészt, hogy

kezdeményeztek-e az ügyben bírósági végrehajtást. Az iskolaigazgató ráadásul közölte a rendőrökkel a gyámhatóság szintén idevágó tájékoztatását, miszerint gyermek átadásához végrehajtási eljárás szükséges: gyermeket bírósági végrehajtó, illetve gyámhivatal jelenlétében lehet csak az édesapának átadni, és az iskola nem „átadási hely”.

A Testület továbbá az előadások egybehangzóságát észlelte azzal kapcsolatosan, hogy a bejelentő a gyermeket akarata ellenére, őt felemelve és a tanári kar tagját az útból félrelökve távozott az intézményből, mintegy lezárva a kialakult helyzetet, és ebben a magatartásában a rendőrök nem akadályozták meg.

Mindezen körülmény felismerésből két dolog következik: egyrészt a rendőröknek az adott helyzetben kötelességük volt megadni a szükséges jogi tájékoztatást a feleknek arról, hogy amennyiben az I. r. panaszos az előírt teljesítési határidőn belül önként nem teljesíti az ítéletben foglaltakat, akkor bírósági végrehajtásnak van helye. A végrehajtási eljárás elrendelésére a bíróság jogosult, a végrehajtást pedig a bírósági végrehajtó – szükség esetén a gyámhatóság, illetve a rendőrség bevonásával.

A tájékoztatásnak arra is ki kellett volna terjednie, hogy a végrehajtás helye ilyen esetben is elsődlegesen a kötelezett (I. r. panaszos) lakóhelye, nem pedig a közoktatási intézmény (kivéve, ha ez pl. egy bentlakásos intézmény, és a gyermek tartósan nem tartózkodik a kötelezett lakcímén).

Továbbá a tájékoztatásnak arról is szólnia kellett volna, hogy a rendőrség a Szolgálati Szabályzat 37. §-a alapján csak az állami vagy helyi önkormányzati szervek által foganatosított végrehajtásban nyújt segítséget, amennyiben a végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonsága megóvásához ez szükséges, illetve, amennyiben a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszerselekményeknek való ellenszegülést kell megszüntetni, vagy a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszerselekményt végrehajtani.

Mindezekre figyelemmel továbbá a rendőröknek meg kellett volna akadályozniuk, hogy a gyermek édesapja a gyermeket a végrehajtási eljárás lefolytatása nélkül magához vegye és vele az iskolából eltávozzon.

A rendőröktől, mint jogi képzésben is részesülő és a szakmai tevékenységük keretében végrehajtási iratokkal munkát végző, végrehajtási eljárásokban közreműködő személyektől elvárható volt, hogy az adott helyzetben alkalmazandó jogszabályi rendelkezéseket és azokból következően feladatukat a fent írtaknak megfelelően felismerjék. Mulasztottak ezért a rendőrök egyrészt akkor, amikor a szükséges és a fentiekben vázolt tényekre kiterjedő tájékoztatást nem adták meg a helyszínen tartózkodóknak. Másrészt mulasztást valósítottak meg akkor is, amikor – a tájékoztatásból is következően – nem akadályozták meg, hogy a bejelentő „testi erővel” – végrehajtási eljárás lefolytatása nélkül – elvigye a gyermeket az oktatási intézményből, különös figyelemmel arra, hogy a bejelentő ezen magatartása több bűncselekmény gyanúját is felvethette (személyi szabadság megsértése, kényszerítés).

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz való joga, továbbá az intézkedési kötelezettség elmulasztása okán a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való joga.

ii) A Testület azt is vizsgálta, hogy a bejelentőnek a II. r. panaszossal szemben a folyóson tanúsított magatartása további intézkedési kötelezettséget teremtett-e.

A panaszosi előadás szerint a II. r. panaszost bántalmazta a folyóson az édesapja, ezt azonban a rendőri jelentések nem tartalmazzák, csupán arról írnak, hogy miután a gyerek nem akart a bejelentővel menni, őt testi erővel vitte el az apja az intézményből.

A rendelkezésre álló bizonyítékok szűkös volta miatt már nem rekonstruálható, hogy az édesapa tetteleg bántalmazta is-e a gyermekét, ezért a Testület nem tudott abban állást foglalni, hogy a testi sértés gyanúja felmerült-e a bejelentővel szemben, és ez keletkeztetett-e intézkedési kötelezettséget a rendőrség oldalán.

A Testület a fentiek miatt ezért úgy foglalt állást, hogy a II. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme e körben nem volt megállapítható.

V.

A Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök egyrészt mulasztottak akkor, amikor a szükséges és a fentiekben vázolt tényekre kiterjedő tájékoztatást nem adták meg a helyszínen tartózkodóknak, másrészt, amikor nem akadályozták meg, hogy a bejelentő „testi erővel” – végrehajtási eljárás lefolytatása nélkül – elvigye a gyermeket az intézményből. Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz való joga, továbbá az intézkedési kötelezettség elmulasztása okán a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való joga.

A rendőri és a panaszosi előadás közötti ellentmondás nem volt feloldható a panaszolt kérdések tekintetében, ezért a Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőröknek a II. r. panaszos bántalmazása miatt keletkezett-e intézkedési kötelezettsége. Emiatt a II. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

A Testület álláspontja szerint a sérelmek súlya és jellege indokoltá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2014. február 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domanos
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület